

Přehled zpráv – tisková konference 1989

Někdo šetřit nemusí.....	2
29.5.2009 Haló noviny ~ str. 03 ~ Z domova (zku)	
Herečka Švorcová kolísá, disidenti byli zajištěni.....	2
29.5.2009 Lidové noviny ~ str. 05 ~ Domov VÁCLAV DRCHAL	
„Estébáci“ v akci.....	3
29.5.2009 Metro ~ str. 02 ~ Domov	
Hele, mám tam blbce s kamerou, hlásil agent StB.....	3
28.5.2009 aktualne.cz ~ str. 00 ~ Společnost - Domáci Pavel Baroch	
MÉDIA: ČT24.cz: Ústav pro studium totalitních režimů rozjždí projekt "1989".....	4
28.5.2009 ceska-media.cz ~ str. 00 ~ Média-Stalo se Publikováno na serveru www.ct24.cz dne 28.5.2009, autor: ČT24, (mai)	
Ústav pro studium totalitních režimů rozjždí projekt "1989".....	4
28.5.2009 ct24.cz ~ str. 00 ~ Domáci ČT24	
Nový webový projekt "1989".....	5
28.5.2009 ČT 1 ~ str. 06 ~ 05:59 Studio 6	
Co si o vás říkali estébáci, když vás sledovali? Podívejte se.....	5
28.5.2009 tn.cz ~ str. 00 ~ TN.CZ/Zprávy/Domáci tn.cz	
Záběry StB z roku 1989 na veřejnosti.....	6
28.5.2009 TV Nova ~ str. 11 ~ 19:30 Televizní noviny	
Ústav pro studium totalitních režimů: zveřejnění neznámých záběrů.....	7
28.5.2009 Z1 ~ str. 37 ~ 18:45 Večerní zprávy	

Plné znění zpráv

Někdo šetřit nemusí

29.5.2009 Haló noviny str. 03 Z domova
(zku)

PRAHA - Včera Ústav pro studium totalitních režimů (ÚSTR) zprovoznil webové stránky, na kterých jsou zveřejněny dokumenty, nahrávky a videa z roku 1989. Video mají podle tiskového mluvčího ÚSTR Jiřího Reichla celkovou délku několik hodin, dokumentů je prý na stránkách několik tisíc.

Web je rozdělen na několik částí. Jedna z nich přináší chronologii roku 1989. Na webu se také objeví seznam osob zadržovaných v důsledku lednových demonstrací. Internetové stránky zveřejní i dokumenty o činnosti některých útvarů Státní bezpečnosti nebo kompletní hlavní zprávu kontrarozvědky včetně fotografií i slovního postupu. Navíc zde jsou i dohody o mezinárodní spolupráci. ÚSTR hodlá dokumenty na stránkách průběžně doplňovat, kompletní by měly být k 17. listopadu 2009. Jak vidno, i v období finanční a hospodářské krize, kdy nejen lidé, ale i firmy a též státní úřady musí šetřit, seč jim síly stačí, existují instituce, které mají peněz dost. Převádění dokumentů do digitální podoby totiž vůbec není levnou záležitostí. Kulaté výročí tzv. sametové revoluce je prostě důležitější než řešení sociálních problémů občanů.

Herečka Švorcová kolísá, disidenti byli zajištěni

29.5.2009 Lidové noviny str. 05 Domov
VÁCLAV DRCHAL

Ústav pro studium totalitních režimů vyvěsil na internet videa a audiozáznamy, které si v roce 1989 natáčeli příslušníci StB při špiclování protirežimních demonstrací.

PRAHA Na internetu vzniká elektronická příručka roku 1989. Ústav pro studium totalitních režimů včera na svém webu zveřejnil řadu fotografií a nahrávek, které dokumentují poslední měsíce komunistického režimu. Součástí příručky je také chronologie roku 1989 nebo přepis situačních zpráv, které každodenně dostávali komunističtí pohlaváři od StB a dalších bezpečnostních složek režimu.

V situační zprávě z 2. května 1989 se tak lze dočíst třeba o průběhu protirežimních demonstrací z předchozího dne. „U sochy sv. Václava se vytvořila skupina asi 100 osob, která rozvinula transparenty ‚Charta 77 - lidská práva‘, ‚Svobodu politickým vězňům‘... Hlavními organizátory této skupiny byli S. Devátý, J. Ruml..., kteří se snažili vyvolávat neklid... a skandování hesel, např. ‚Pust’te Havla‘. Byla pořízena dokumentace na videozáznam a Devátý s Rumlem později zadrženi,“ stojí v hlášení.

Ve svodce ze stejného dne lze najít řadu dalších dobových svědectví. Základem je pochopitelně podrobný souhrn domácích i zahraničních událostí, které mohly ohrozit stabilitu režimu.

Krajně nepříjemné muselo být pro aparátčíky třeba kolísání vždy věrné herečky Jiřiny Švorcové. „Pracovníci Smetanova divadla v Praze všeobecně hovoří o tom, že národní umělkyně Jiřina Švorcová nesouhlasí s bezpečnostními opatřeními při likvidaci protisocialistických vystoupení,“ píše se ve zprávě, kterou StB zjevně získala od svých agentů. Švorcová prý sice odmítla podepsat opozici šířený dopis za propuštění Václava Havla, rozhodla se ale na protest odejít z „veřejných funkcí v rámci Národní fronty“.

Ústav na web pověsil také několik videí, která si estébáci natáčeli při špiclování a rozhánění demonstrací svých odpůrců. Tímto způsobem zdokumentovali příslušníci StB i studentský pochod ze 17. listopadu 1989, který vedl k pádu režimu. Zajímavý je audiozáznam z demonstrací za lepší životní prostředí, které se odehrály v Teplicích mezi 11. a 13. listopadem. Na páscích je dobře slyšet, jak spolu příslušníci SNB pomocí vysílaček rozmlouvají a komentují chování demonstrantů. „Z jejich poznámek se můžeme dostat do mysli těchto lidí a pochopit, jak přemýšleli,“ říká ředitel ústavu Pavel Žáček. Ústav pro studium totalitních režimů bude web dále rozšiřovat. Kompletní by měl být k výročí 17. listopadu. Zatím jsou na něm podle Žáčka vyvěšeny zhruba dvě pětiny plánovaných informací.

***

Protesty v Teplicích z pohledu SNB

- „Tráva jedenáct, zde tráva sedmdesát jedna, příjem.“ - „Tapeta sedmdesát jedna...“ - „Při použití mírnějších prostředků dav nezvládnem. Skanduje, nehne se z místa. Dav vesele skanduje, kolik za to máte. Vytvořila se velká skupina... a nehýbá se vůbec.“ - „Tráva dvě, zde tráva sedmdesát jedna. Kolik je tam asi lidí? Příjem...“ - „Na místě je kolem tisíce občanů. Skandují, kolik za to máme.“ Přepis radiokomunikace příslušníků SNB zasahujících během demonstrací za lepší životní prostředí v Teplicích z listopadu 1989

Foto popis|

„Estébáci“ v akci

29.5.2009 Metro str. 02 Domov

Zvukové nahrávky, ale i neznámé filmové záběry demonstrací z roku 1989 včera na svých stránkách zpřístupnil Ústav pro studium totalitních režimů.

Regionální mutace| Metro - Praha

Hele, mám tam blbce s kamerou, hlásil agent StB

28.5.2009 aktualne.cz str. 00 Společnost - Domáci
Pavel Baroch

Historici zveřejnili unikátní dokumenty z roku 1989

Praha - Listopad 1989. Několik dní před policejním zásahem proti studentům na pražské Národní třídě protestují v centru Teplic tisíce lidí. Chtějí čistší vzduch.

Několikadenní demonstrace jsou pod bedlivým dozorem StB, která si davy lidí rovněž natáčí.

"Hele, mám tu blbce s kamerou. ZDF," oznamuje jeden agent druhému, když se mezi demonstranty objeví štáb německé televize. A když v davu pozná svého bývalého spolužáka, kolega estébák mu se smíchem odpovídá: "No tak to povídej hodně nahlas!"

#box1

Ústav pro studium totalitních režimů na svých internetových stránkách zveřejnil unikátní dokumenty o událostech v roce 1989.

Úsměv i mrazení v zádech

Součástí jsou i filmy, které krátce před pádem komunistického režimu před 20 lety natočila Státní bezpečnost v Teplicích a Praze. Pásky nezachytily jen demonstranty, ale také rozhovory agentů, kteří byli do akcí nasazeni - včetně jejich vulgární mluvy nebo zesměšňování demonstrantů. "Hajzl jeden, já tě tam dostanu," vyhrožoval například jeden z estébáků.

"Když jsem si to pouštěl, vyvolávalo to úsměv i mrazení v zádech," konstatoval Pavel Žáček, ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů. "Dostaneme se tím do myslí lidí, kteří bránili komunistický režim," dodal. Bezpečnost spoustu záznamů zničila

Za zcela výjimečný označil Žáček záznam, na němž jeden sledovací tým zachytil studentskou demonstraci 17. listopadu 1989 od Albertova až po nemilosrdný zásah na Národní třídě.

"Těchto materiálů je velmi málo, zachovaly se jednotlivosti," řekl Žáček. Spoustu záznamů totiž bezpečnost zničila na přelomu let 1989 a 1990.

Ústav zveřejnil i spis "mrtvého studenta"

Pracovníci ústavu na svých internetových stránkách zveřejnily tisíce dokumentů. Kromě videí také desítky fotografií a dalších archivních dokumentů. Je zde i chronologie demonstrací, trestních stíhání a dalších represí po celý rok 1989 v Praze i regionech - více ZDE.

Mezi rarity patří celý personální spis "mrtvého studenta" Martina Šmída, ve skutečnosti agenta StB Ludvíka Zifčáka, kvůli němuž vznikla falešná zpráva, že 17. listopadu 1989 na Národní třídě zemřel student. Zifčáka nasadili jeho nadřízení právě mezi studenty a disidenty.

K tomuto "náročnému" úkolu se ovšem musel nejprve vypracovat. K práci u bezpečnosti se přihlásil v roce 1981.

"Žádost o přijetí podávám dobrovolně, jelikož mám zájem sloužit v SNB. Toto zaměstnání si chci zvolit jako své budoucí povolání. Slibuji, že v případě přijetí budu vykonávat službu v SNB čestně a odpovědně," napsal Zifčák osm let před tím, než se z něj stal "mrtvý student".

#box2

Ústav pro studium totalitních režimů hodlá databázi dokumentů o událostech v přelomovém roce 1989 doplňovat. Zároveň vyzval všechny občany, kteří mají zajímavé snímky či další podklady, jestli by je ústavu alespoň nezapůjčili k rozšíření archivu.

URL| <http://aktualne.centrum.cz/domaci/spolecnost/clanek.phtml?id=638546>

MÉDIA: ČT24.cz: Ústav pro studium totalitních režimů rozjíždí projekt "1989"

28.5.2009 ceska-media.cz str. 00 Média-Stalo se

Publikováno na serveru www.ct24.cz dne 28.5.2009, autor: ČT24, (mai)

Ústav pro studium totalitních režimů dnes představí webový projekt "1989". Jeho úkolem bude obsáhnout materiály z tohoto revolučního roku, od něhož letos uplyne 20 let. Web bude rozdělen na několik částí. Jedna z nich přinese veřejnosti chronologii roku 1989 z atypického pohledu, zachycující represe od Palachova týdne po 17. listopad.

Jiří Šťastný: „Hajzl, obušky a nas**ný kluci,“ tak se bavili StBáci v roce 1989 (iDNES.cz, 28.5.2009, (mai))

URL| <http://www.ceskamedia.cz/article.html?id=292545>

Ústav pro studium totalitních režimů rozjíždí projekt "1989"

28.5.2009 ct24.cz str. 00 Domáci

ČT24

Praha - Ústav pro studium totalitních režimů dnes představil webový projekt "1989". Jeho úkolem je obsáhnout materiály z tohoto revolučního roku, od něhož letos uplyne 20 let. Web je rozdělen na několik částí. Jedna z nich přináší veřejnosti chronologii roku 1989 z atypického pohledu, zachycující represe od Palachova týdne po 17. listopad. Na webu je zveřejněn i seznam osob zadržovaných v důsledku lednových demonstrací a v rámci sekce audio/video mají premiéru například záběry z teplické demonstrace za životní prostředí, jež se odehrála těsně před 17. listopadem na zdejší Benešově náměstí.

Internetové stránky zveřejňují i dokumenty o činnosti některých útvarů Státní bezpečnosti nebo kompletní hlavní zprávu kontrarozvědky včetně fotografií i slovního postupu. "Podařilo se nám získat unikátní fotografie od některých pamětníků, kteří je měli doma například po dědečkovi," řekl pro ČT mluvčí ústavu Jiří Reichl.

Mezi unikátní archiválie patří například záznamy ze sledovacích kamer nebo ukázky radiové komunikace mezi příslušníky Státní bezpečnosti z pražské Národní třídy 17. listopadu 1989. Navíc je zde možné najít dohody o mezinárodní spolupráci, například s KGB z roku 1989 či s maďarskou státní bezpečností.

Většina fotografií na webu pochází ze čtrnáctideníku Studentských listů a z osobního archivu ředitele ústavu Pavla Žáčka, který byl jejich šéfredaktorem a materiály si schovával. Součástí prezentace je i výzva, aby se k projektu a zaslání materiálů spjatých s rokem 1989 připojili také občané Česka či jiných zemí.

Část webu tvoří denní situační zprávy o činnosti policie v celé České republice. "Teď jsou zveřejněny pouze do konce června. Postupně je tam budeme dodávat, abychom k 17. listopadu měli zkompletovaný celý rok 1989," dodal mluvčí ústavu Jiří Reichl. Zájemci si mohou přečíst například i záznamy z porad ministra vnitra nebo personální spis Ludvíka Zifčáka, který na pražské Národní třídě sehrál úlohu mrtvého studenta.

URL| <http://www.ct24.cz/domaci/56143-ustav-pro-studium-totalitnich-rezimu-rozjizdi-projekt-1989/>

Nový webový projekt "1989"

28.5.2009 ČT 1 str. 06 05:59 Studio 6

Ústav pro studium totalitních režimů představí svůj webový projekt "1989". Jde o materiály z tohoto revolučního roku, letos si připomínáme 20 let od sametové revoluce.

Vystupující

- Helena ŠULCOVÁ, moderátorka
- František LUTONSKÝ, moderátor
- Pavel ŽÁČEK, ředitel, Ústav pro studium totalitních režimů

(pouze anotováno)

Co si o vás říkali estébáci, když vás sledovali? Podívejte se

28.5.2009 tn.cz str. 00 TN.CZ/Zprávy/Domáci
tn.cz

Autentické záběry ze sametové revoluce zveřejnil na svých stránkách Ústav pro studium totalitních režimů.

Letos uplyne dvacet let od pádu komunismu. Důležitý a plný událostí byl ale celý rok 1989. Ústav pro studium totalitních režimů proto už dnes začal na svých internetových stránkách zveřejňovat unikátní záběry StB z demonstrací nebo sledovacích akcí.

Kvalita záběrů není sice příliš valná, má ale obrovskou historickou hodnotu. Poprvé tak máte možnost slyšet třeba to, co si říkali estébáci za kamerou, když natáčeli demonstranty. Mezi zveřejněnými nahrávkami jsou i ty ze 17. listopadu, kdy StB provedla nejtvrďší zásah proti studentům.

Záběry ze skrytých kamer spolu s komentářem estébáků a záznamem komunikace vysílaček

Demonstrace si StB natáčela, aby s pomocí záběrů usvědčovala a následně trestala demonstranty. Pro historiky je

teď objevený materiál unikátním předmětem ke studiu.

"Dostaneme se totiž do jejich hlav, do jejich myslí," říká Pavel Žáček, ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů. Ten bude ode dneška na svých stránkách zveřejňovat tisíce fotografií, dokumentů a videozáznamů.

Tvrký zásah proti studentům na pražské Národní třídě 17. listopadu 1989

"Těch materiálů mezi lidmi bude hodně a byli bychom rádi, kdyby nám je půjčili," vyzývá Žáček. Na ostatní dokumenty včetně záznamů z vysílačkové komunikace se podívejte tady.

Na reportáž o zveřejnění archivů se podívejte na videu

Foto příloha: <http://image.tn.nova.cz/media/images///440x248/May2009//512805.jpg>

URL| <http://tn.nova.cz/zpravy/domaci/co-si-o-vas-rikali-estabaci-kdyz-vas-sledovali-podivejte-se.html>

Záběry StB z roku 1989 na veřejnosti 28.5.2009 TV Nova str. 11 19:30 Televizní noviny

Lucie BORHYOVÁ, moderátorka

Letos uplyne 20 let od převratu v listopadu 1989. Důležitý a plný událostí byl ale celý rok 89. Ústav pro studium totalitních režimů proto už dnes začal na svých internetových stránkách zveřejňovat unikátní záběry z demonstrací nebo sledovacích akcí StB.

Kamila JANDOVÁ, redaktorka

Kvalita záběrů není sice příliš valná, má ale obrovskou historickou hodnotu. Díváte se na video z demonstrace v Teplicích 11. až 13. listopadu 89 tam lidé protestovali proti stavu životního prostředí a policie proti nim zasáhla. Teď uslyšíte to, co ještě nikdy nebylo zveřejněno, záznam z vysílačky, který badatelé našli v archivech teprve před několika týdny.

záznam z vysílačky příslušníků SNB při zásahu v Teplicích

Funkci mám vepředu, protože tam hovoří okresní tajemník.

záznam z vysílačky příslušníků SNB při zásahu v Teplicích

Dav skanduje: my chceme žít doslova skanduje, kolik za to máte.

záznam z vysílačky příslušníků SNB při zásahu v Teplicích

Tráva 6.

záznam z vysílačky příslušníků SNB při zásahu v Teplicích

Já volám Iano 6. Trávo 6 se neozývá.

záznam z vysílačky příslušníků SNB při zásahu v Teplicích

Zákrok budeme muset urychlit, než se nám dav ještě rozroste.

Kamila JANDOVÁ, redaktorka

Poprvé také uslyšíte, co si říkali příslušníci StB za kamerou, když natáčeli demonstranty.

osoba

Hele, maj tam blbce s kamerou. Táhle ten fousatej zrzavej vypadá jako můj spolužák.

osoba

No, tak to povídej hodně nahlas.

Kamila JANDOVÁ, redaktorka

Když dav skandoval, že chce čistý vzduch, zpoza kamery se například ozvalo:

osoba

Já mám kyslíkovou masku.

Kamila JANDOVÁ, redaktorka

Demonstrace si StB natáčela a díky záběrům usvědčovala a trestala jejich účastníky. Pro historiky je to unikátní studijní materiál.

Pavel ŽÁČEK, ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů

Dostaneme se totiž do jejich hlav, do jejich myslí.

Kamila JANDOVÁ, redaktorka

Ústav dnes zveřejnil první tisíce fotografií, dokumentů a záznamů. Uvítá i materiály od občanů. Po dvaceti letech by se tak mohlo objevit ještě mnoho dalších podobných překvapení. Kamila Jandová, televize Nova.

Reynolds KORANTENG, moderátor

Tak, já ještě dodám, že pokud vás videa zaujala, podívejte se na náš web tn.cz, kde najdete všechny dosud nezveřejněné záznamy.

Ústav pro studium totalitních režimů: zveřejnění neznámých záběrů

28.5.2009 Z1 str. 37 18:45 Večerní zprávy

Ondřej KAPIC, moderátor

Unikátní záběry, fotografie a dokumenty z roku 1989 zveřejnil na svých internetových stránkách Ústav pro studium totalitních režimů. Žádný z materiálů ještě nikdy nebyl publikován a široká veřejnost si je tak může prohlédnout vůbec poprvé.

redaktorka

Máme holé ruce, jedno z hesel sametové revoluce. Videozáznamy zveřejněné na internetových stránkách Ústavu pro studium totalitních režimů pořídili příslušníci Státní bezpečnosti a dochoval se jich pouhý zlomek. Pokud se do nich pozorně zaposloucháte, můžete zaslechnout i komentáře estébáků za kamerou.

Pavel ŽÁČEK, ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů

Tam jsou specifické terminologie, vulgarismy, zkratky, kódy, ale taky osobní názory těch příslušníků, kteří těsně

před 17. listopadem měli totálně odlišné názory od zbytku, od většiny veřejnosti, která v podstatě povstala a vlastně svrhla ten režim.

redaktorka

Kromě videozáznamu ústav zveřejnil i fotografie pořízené během listopadových událostí, složky členů rozvědky i příslušníků STB nebo denní svodky ministerstva vnitra, které mapují události den po dni.

Pavel ŽÁČEK, ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů

Vidíte je den po dni, jak státní bezpečnost a špičky moci vnímali události v Československu, jak je ovlivňovaly mimo jiné události v Maďarsku, posléze v Polsku i v NDR.

redaktorka

Projekt 1989 ještě není kompletní. Ústav bude další materiály postupně doplňovat. Během několika dní například zveřejní přehled všech lidí, které státní bezpečnost v roce 89 zatkla z politických důvodů.